

DECIZIE

25 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Victor Știrbu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” împotriva lui Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irinei Jocot cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Victor Știrbu cu privire la repunerea în termen a cererii de apelul și s-a restituit apelul declarat de Victor Știrbu,

c o n s t a t ă:

La 27 martie 2018, Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” (în continuare SA „Moldovagaz”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irinei Jocot solicitând încasarea datoriei în sumă de 66210,71 de lei și a taxei de stat în sumă de 1986,32 de lei.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” și s-a încasat în mod solidar de la Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irina Jocot în beneficiul SA „Moldovagaz” suma de 66210,71 de lei cu titlu de datorie, calculată în rezultatul încălcării clauzelor contractuale prin conectarea ilicită a instalației de gaze, fără evidența consumului de gaze naturale; suma de 1986,32 de lei cu titlu de taxă de stat, în total suma de 68197,03 lei.

La 15 noiembrie 2018, Victor Știrbu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Victor Știrbu ca fiind înaintată în afara termenului legal; s-a remis lui Victor Știrbu cererea de apel cu toate documentele anexate; s-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

La 08 februarie 2019, Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irina Jocot au înregistrat apel motivat împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea

apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irina Jocot și s-a menținut încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

La 09 iunie 2020, Victor Știrbu, reprezentat de avocatul stagiar Mihail Mișcoi, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Victor Știrbu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel din 09 iunie 2020 înaintată împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani; s-a restituit împreună cu toate documentele anexate cererea de apel depusă de Victor Știrbu împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 28 octombrie 2020, Victor Știrbu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a încheierii contestate cu restituirea spre rejudecare a problemei de repunere în termenul de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea a fost adoptată cu încălcarea normelor de procedură și urmează a fi casată cu trimiterea cauzei spre rejudecare.

Totodată, a menționat că în cazul examinării cauzei în instanța de fond a fost expediată o singură citație în care erau incluși toți părții, fiind expediat un singur plic cu aviz de recepție. Toate citațiile au fost recepționate doar de către Iacov Știrbu, iar pentru a confirma acest fapt, la cererea de repunere în termen a anexat o cerere prin care a solicitat dispunerea expertizei grafologice prin care este posibil de demonstrat că semnătura nu-i aparține. Or, nu a recepționat nicio citație și nici nu a cunoscut despre existența unui proces judiciar în care avea o calitate procesuală, precum nici fizic nu putea semna și recepționa citațiile, deoarece se afla peste hotarele țării, iar Iacov Știrbu nu i-a comunicat.

De asemenea, a indicat că de aproximativ patru ani locuiește în Spania, iar conform răspunsului Poliției de Frontieră, la interpelarea avocatului, se atestă că în perioada examinării cauzei menționate, 27 martie 2018-26 septembrie 2018, nu se afla în țară.

Referitor la cererea de apel din 08 februarie 2019, precum și un mandat avocațial din 07 februarie 2019, care a fost semnat din numele său, recurentul a afirmat că avocatul stagiar Mihail Mișcoi a declarat că nu a încheiat nici un contract de asistență juridică cu el și respectiv nu a semnat nici un mandata avocațial de reprezentare în prezenta cauză. În confirmarea acestui fapt, s-a referit la răspunsul Poliției de Frontieră care atestă că se afla peste hotarele țării. În acest sens, la fel, a solicitat efectuarea expertizei grafologice prin cererea anexată la cererea de repunere în termen. Instanța de apel a refuzat admiterea cererii, menționând că numirea expertizei poate fi dispusă doar în cazul examinării cauzei în fond. De altfel, a refuzat admiterea cererii fără a se pronunțat prin încheiere, prin ce i-a încălcat drepturile, precum și s-au încălcat normele procedurale.

Copia recursului declarat a fost expediat în adresa intimațiilor la 06 noiembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (f.d.172) și a fost recepționată la 12 noiembrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.174-176).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 13 octombrie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 28 octombrie 2020, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat de Victor Știrbu și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Moldovagaz” împotriva lui Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irinei Jocot cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 26 septembrie 2018 (f.d.54).

Deși, dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat în lipsa pârâtului/recurent, Colegiul accentuează că prima instanța a expediat cu scrisoare recomandată în adresa pârâților la 27 septembrie 2018, conform scrisorii de însoțire (f.d.55), copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 26 septembrie 2018. Or, în virtutea art. 236 alin. (4) Cod de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Dispozitivul hotărârii a fost recepționat de către pârâți la 17 octombrie 2018, conform avizului de recepție, în acest sens fiind indicat ca primit de către „Știrbu” (f.d.57).

Concomitent, Colegiul precizează că în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 Cod de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului declarat împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, de către Victor Știrbu, din motivele ce succed.

În acest sens, Colegiul învederează că art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că cererea de apel împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost depusă la 09 iunie 2020, de către Victor Știrbu. Totodată, a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, motivând în acest sens că despre faptul că a fost implicat într-un proces, i-a comunicat la 10 mai 2020 avocatul stagiar Mihail Mișcoi (f.d.113 verso-f.d.115).

Prin încheierea din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de Victor Știrbu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel din 09 iunie 2020 înaintată împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani; s-a restituit împreună cu toate documentele anexate cererea de apel depusă de Victor Știrbu împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f.d.160-163).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reiterează că în justificarea cererii de repunere în termen pentru declararea apelului împotriva hotărârii din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, apelantul/recurent a invocat că locuiește de aproximativ patru ani în afara țării și de faptul că a fost implicat într-un proces i-a comunicat la 10 mai 2020 avocatul stagiar Mihail Mișcoi, neavând nicio informație că are calitatea procesuală de pârât într-o cauză judiciară. Totodată, la 21 mai 2020, avocatul stagiar Mihail Mișcoi a depus o cerere de a lua cunoștință de materialele cauzei civile (f.d.113 verso-f.d.115).

Colegiul precizează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii postulat inserat expres în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Referitor la argumentul recurentului precum că despre faptul că a fost implicat într-un proces i s-a comunicat la 10 mai 2020 de către avocatul stagiar Mihail Mișcoi, Colegiul notează că instanța de apel a reținut că Victor Știrbu la 14 noiembrie 2018 și-a exprimat dezacordul cu hotărârea din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, declarând apel în acest sens. Iar prin

încheierea din 31 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 10 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

În altă ordine de idei, în cererea de repunere în termen, apelantul a pretins că a aflat despre litigiu la 10 mai 2020 de la avocatul stagiar Mihail Mișcoi, doar că nu a precizat în ce condiții, având în vedere că materialele cauzei atestă că avocatul stagiar Mihail Mișcoi a acționat în numele și interesele sale, în baza mandatului avocațial seria MAS nr.061440 eliberat în data de 18 mai 2020 (f.d.112).

Respectiv alegațiile recurentului la acest capitol nu pot fi reținute, în situația în care materialele cauzei atestă contrariul.

Argumentele recurentului precum că cererea de apel depusă la 14 noiembrie 2018 din numele său ar fi fost semnată de către o persoană necunoscută, care i-a imitat semnătura, precum și din numele său o persoană necunoscută ar fi depus cerere de recurs și ar fi semnat un mandat avocațial, Colegiul le apreciază ca fiind declarative, aspect, în esență, relevat și de instanța de apel. Or, faptul executării semnăturilor în sensul pretins de către recurent în numele său de către o altă persoană nu a fost confirmat prin anumite probe, în situația în care efectuarea unei expertize/raport de constatare în acest sens poate fi realizată nu doar cu concursului instanței.

Mai mult, faptul aflării pârâtului peste hotarele țării nu poate justifica circumstanța invocată precum că nu ar fi cunoscut de existența litigiului, în situația în care calitatea procesuală de pârâți era deținută încă de două persoane Iacov Știrbu și Irina Jocot, proprietari al aceluiși imobil, iar înștiințările expediate la adresa dată, erau recepționate. Concomitent, partea apelantă a confirmat în cadrul ședinței de judecată că Iacov Știrbu este tatăl său și sunt membri de familie (f.d.159).

Totodată, comportă relevanță și faptul că la recepționarea citației, destinatarii nu au făcut anumite mențiuni referitor la absența unuia dintre pârâți.

Or, în contextul prevederilor art. 105 alin.(6) Cod de procedură civilă, dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească.

Cu referire la alegația recurentului precum că prima instanță a expediat în adresa pârâților o singură dată citație, cu un singur plic și un aviz de recepție, cu indicarea tuturor într-o singură citație, Colegiul menționează că înștiințarea pârâților s-a realizat la adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, având în vedere că toți trei pârâți erau indicați cu domiciliul în același imobil.

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Instanța de recurs apreciază ca fiind justificată constatarea instanței de apel precum că sunt neîntemeiate motivele invocate de partea apelantă privind imposibilitatea depunerii cererii de apel în termen, deoarece nu ar fi cunoscut de existența litigiului, în situația în care cererea de apel din 09 iunie 2020 a fost depusă în mod repetat, având în vedere că apelul din 14 noiembrie 2018 a fost restituit ca fiind declarat în afara termenului legal, circumstanță reliefată supra.

În această ordine de idei, Colegiul reține ca fiind corectă ipoteza instanței de apel precum că este neîntemeiată cererea de repunere în termen, precum și că termenul de declarare a apelului a fost omis.

În context, instanța de apel a evidențiat că din data emiterii hotărârii și până la data depunerii, 09 iunie 2020, a cererii de apel a expirat o perioadă mai mare de un și șase luni.

Odată ce legiuitorul a stabilit un termen strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii pentru exercitarea căii de atac-apelul, apelantul/recurent nu a avut decât obligația de a se conforma acestui termen.

De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a relevat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Prin prisma prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Concomitent, Colegiul accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Respectiv, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel privind lipsa motivelor de repunere în termen pentru declararea apelului. Subsecvent, este întemeiată dispoziția instanței de apel privind restituirea cererii de apel în temeiul art. 369 alin.(1) lit.b) Cod de procedură civilă, ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate denotă că apelantul/recurent și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul instituit de legiuitor.

Alte critici aduse de recurent actului contestat nu pot fi reținute întru casarea încheierii instanței de apel, în condițiile în care sunt lipsite de suport probant.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Victor Știrbu.

Se menține încheierea din 13 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni Moldo-Rusă „Moldovagaz” împotriva lui Iacov Știrbu, Victor Știrbu și Irinei Jocot cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat